

De Vriendenkring

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

www.Quakers.nu

86e jaargang nr. 6

juni 2015

Britse Jonge Vrienden Vergadering tegelijk met de Britse Jaarvergadering (BYM) van 2015

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Minimum Abonnementsprijs:

Nederland €23,00 per jaar (per 1 januari 2016: €25,00)

Europa €29,00 per jaar (per 1 januari wordt dit verhoogd)

Wereldwijd €34,00 per jaar

Wil je meehelpen om alle kosten te dekken dan willen we je vriendelijk vragen of je bereid bent om €25,00 of meer per jaar te betalen. Bankrek. **NL31 TRIO 0390 3895 60** t.n.v. Maandblad De Vriendenkring te Ulvenhout. (nieuw!)

De portiekosten voor Europa en de rest van de wereld zijn gelijk getrokken en bedragen €3,45 per poststuk tussen 50 en 100 gram. De minimum abonnementsprijs voor buitenland moeten we tot onze spijt per 1 jan 2016 verhogen. Voor buitenlandse abonnees geldt het IBAN: **NL31 TRIO 0390 3895 60** en het BIC: TRIONL2U.

Nieuwe abonnees en adreswijzigingen doorgeven aan Corien van Garderen coriegarde@ziggo.nl of schriftelijk: Withof 4 - 4851 CL Ulvenhout

Redactieadres: Sytse Tjallingii Zwolle, 038-4608461/0640030923

E-mail adressen:

Redactie (kopij en inlichtingen)

vriendenkringredactie@gmail.com

Administratie

coriegarde@ziggo.nl

Verzending, Vormgeving en Financiën

dickkamma@ziggo.nl

Eindredactie Sytse Tjallingii

[syitsemarlies@gmail.com](mailto:sytsemarlies@gmail.com)

Vaste medewerkers:

Hylkia Nieuwerth (correctie), Wils 't Hart (kopij) Dick Kamminga (lay-out, verzending) Sytse Tjallingii (hoofd/eindredactie), Corien van Garderen (administratie)

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom!

Zie ook de tips en aanwijzingen voor auteurs op:

<http://Quakers.nu/nl/Vriendenkring/Tips%20voor%20Auteurs>

Sluitingstermijn kopij: 15e van iedere maand, tenzij anders afgesproken.

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt.

Bezoek daarom geregeld onze internet site:

www.Quakers.nu

Er komen meer dan 1000 bezoekers per week op onze website

In dit nummer:

De Vriendenkring naar de Triodos bank.....	3
Van de redactie	4
Uit Louise's La: De ziele betracht de nabijheid Gods	5
Geweld gebruiken om vrede te bereiken?.....	6
De Voortgang van pelgrims.....	7
Nog 10 manieren om aan de Wereld vrede te bouwen	11
Grensbijeenkomst 2015	12
Hulp voor Quakers in Nepal	13
NEPAL; oproep tot gebed en hulp.	14
Haagse Maandvergadering 80 jaar.....	15
Britse Jaarvergadering 2015.	17
Zendbrief van de Bitse Jaarvergadering.....	21
Is het een misdaad om je eigen land te bezitten?.....	23
Britse Quakers in actie tegen militaire uitgaven.....	26
Aletta Jacobs	31
Voeding voor de ziel.	33
Live Streaming from Pendle Hill!	37
Zendbrief van de EMEYF	38
Een bericht van Charles Tauber	40
Wie is deze Artistieke gewetensbezwaarde?.....	43
Quakers in stripvorm.....	44
Zingen: Our darkness	45
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?	47
Vrienden in het hele land	48

De Vriendenkring naar de Triodos bank.

door Dick Kamminga

Op dit moment hebben we een nieuwe bankrekening geopend bij de Triodos bank. Zo snel mogelijk zullen we onze rekening bij de ING bank stoppen en de tegoeden overboeken naar de Triodos bank.

Alle bedragen die verband houden met het abonnement zullen dan worden geboekt op de nieuwe rekening.

Vele Vrienden hebben al eerder laten weten dat zij vonden dat we moesten overstappen naar een fatsoenlijke bank, dus nu is het zover.

Het nieuwe banknummer is NL31 TRIO 0390 3895 60 en staat op naam van de Vriendenkring.

Van de redactie

Terug van de Britse Jaarvergadering en van een reis naar Croatië en Servië, weer volop aan de slag met de Vriendenkring. Een Quaker bijeenkomst van zoveel mensen in een indrukwekkende geest van stilte en overgave is inspirerend en verdiepend. Tegelijk met het engagement over wereldvraagstukken van rechtvaardigheid zoals het internationale handelverdrag en de huisvesting in de UK. Er staan veel huizen leeg en er zijn toch ook veel daklozen, heel onrechtvaardig. Een verslag ervan vind je in deze Vriendenkring.

Het mooie van werken in andere landen is dat het mij leert wat belangrijk is en wat de moeite waard is om me voor in te spannen. Tijdens de cursussen die we gaven in Zagreb en Osijek zijn we helemaal gefocust op onze deelnemers en wat zij in hun leven belangrijk vinden. We kijken even een paar weken geen nieuws en leven dicht bij de werkelijkheid om ons heen. In Zagreb werkten we met een groep jonge vrijwilligers die de telefonische hulpdienst voor slachtoffers en getuigen van geweldsmisdrijven bemensen. Hoewel wij in onze cursussen veel aandacht besteden aan de structuur van hun telefoongesprekken en zij daar ook enthousiast over zijn, komen zij toch met veel persoonlijke problemen, met vrienden en familie. Dat is ook heel mooi want juist daar leren we het meest van hoe we met onszelf en met elkaar omgaan. Het is die verbinding met de diepste lagen van ons onbewuste waar de grens tussen religie en psychologie verdwijnt. Het is dan ook mooi om te merken hoezeer Taichi en geleide meditaties gewaardeerd worden ook door de deelnemers in onze tweede cursus in Osijek. Deze waren werkzaam in een psychiatrische inrichting en zeer gemotiveerd om met hun cliënten in kleine wooneenheden in de dorpen en de wijken van Osijek te gaan wonen. De essentie van het leven komt dan duidelijk naar voren: liefde, die cliënten die jaren lang weinig aandacht hebben gehad, in staat stelt veel meer te doen en veel meer mens te worden dan voor mogelijk werd gehouden. En dat tegen de achtergrond van trauma's uit de laatste oorlog, die in het landschap zichtbaar zijn als vervallen huizen met prachtige bloeiende vlierstruiken er tussen door. In een volgende Vriendenkring hier meer over.

In dit nummer over onze spirituele en sociale bewogenheid. Nu we net de Algemene Vergadering achter ons hebben, biedt deze Vriendenkring weer heel verschillende en inspirerende artikelen, over waar we ons toe groepen voelen.

Sytse Tjallingii (redactie)

Uit Louise's La: De ziele betracht de nabijheid Gods

Jan Luiken (1649-1712)

*Ik meende ook de Godheid woonde verre,
In enen troon, hoog boven maan en sterre,
En hefte menigmaal mijn oog
Met diep vezuchten naar omhoog;
Maar toen gij u liefde t'openbaren,
Toen zag ik niets van boven nedervaren;
Maar in de grond van mijn gemoed,
Daar wierd het lieflijk ende zoet,
Daar kwaamt gij uit der diepten uitwaards dringen
En, als een bron mijn dorstig hart bespringen,
Zodat ik u, o God! Bevond
Te zijn der grond van mijnen grond!*

*Dies ben ik blij dat gij, mijn hoog beminde,
Mij nader zijt dan al mijn naaste vrienden.
Was nu alle ongelijkheid voort,
En 't herte rein gelijk het hoort,
Geen hoogt, noch geen diepte zou ons scheiden,
Ik smolt in God, mijn lief, wij werden beiden
Eén geest, één hemels vlees en bloed,
De wezenheid van Gods gemoed,
Dat moet geschieden. Och help, getrouwe Here,
Dat wij ons gans in uwen wille keren.*

In de rubriek "Uit Louise's La" publiceren we gedachten, gedichten en andere teksten die U en ons hebben getroffen. De titel komt voort uit de gewoonte van Louise Arriëns Kappers om knipsels van teksten, die haar troffen in een laatje op te bergen met de bedoeling daar ooit nog eens iets mee te gaan doen. Uit deze teksten zijn destijds door Sophia Gregorius een aantal losbladige bundeltjes met de bovengenoemde titel gemaakt voor gebruik tijdens de wijdingssamenkomst. De huidige rubriek is in haar nagedachtenis

Geweld gebruiken om vrede te bereiken?

John Woolman, 1720-1772

'To do evil that good may come of it is contrary to the doctrine of Christianity; that when times are so cloudy that we cannot go forward in the way of clearness and purity, it behooves us in the depth of humility to wait on the Lord to know his mind concerning us and our children.'

Uit: a plea for the poor, or a word of remembrance and caution to the rich.

'Slecht doen, in de hoop dat er iets goeds uit voortkomt, is tegen de Christelijke Leer; dat wanneer de tijden zo donker zijn dat we niet vooruit kunnen gaan op de weg van helderheid en zuiverheid, past het ons in diepe nederigheid te wachten op God om zijn geest te kennen met betrekking tot ons en onze kinderen.'

John Woolman (1720 - 1772) was een Noord-Amerikaanse handelaar, kleermaker, journalist en rondtrekkende Quaker prediker en een vroege voorvechter van de afschaffing van de doodstraf in het koloniale tijdperk. Hij woonde in Mount Holly, New Jersey, in de buurt van Philadelphia, Pennsylvania. Hij reisde door grensgebieden van Brits Noord-Amerika waar hij Quakers overtuigde en pleitbezorger was voor het afschaffen van de slavernij en de slavenhandel, het tegengaan van dierenmishandeling, economisch onrecht en onderdrukking en de dienstplicht.

De Voortgang van pelgrims

Friends World Committee
for Consultation
EUROPE & MIDDLE EAST SECTION

van Kabarak naar Cusco (via Busan en Birmingham !)

tekst en illustraties door Erik Dries

Friends World Committee for Consultation/Europe and Middle East Section zal haar Jaarlijkse Vergadering op het Quaker Studie Centrum van Woodbrooke houden van 4-7 Juni 2015. Hieronder enkele vragen - gelieve deze te gebruiken in de maand/ jaarvergadering, om vertegenwoordigers te helpen zich voor te bereiden.

- ❖ Elk van onze jaarvergaderingen is op een pelgrimage van geloof in actie. Wat kunnen jullie over jullie jaarvergadering delen - waar komen jullie vandaan, welke kant gaan jullie op? Hoe kunnen wij elkaar op deze weg steunen?

we gather there and share our stories

❖ Onze grotere bijeenkomsten (Algemeen Vergadering, EMES, FWCC) zijn als waterputten langs de weg. Wij verzamelen en delen daar onze verhalen en onze visies. Vaak is het bijwonen van deze bijeenkomsten een inspirerende en zelfs diep transformerende ervaring. Hoe kunnen wij het meeste profijt halen uit deze bijeenkomsten, zodat het ook veel oplevert voor hen die er niet bij konden zijn?

❖ Belangrijke oproepen tot actie komen vaak voort uit de grotere bijeenkomsten: de Kabarak-oproep tot rechtvaardige vrede en eco-justice kwam voort uit de Wereld Conferentie van Vrienden in Kenia, 2012. De oproep tot een Oecumenische Pelgrimage van Gerechtigheid en Vrede kwam voort uit de Assemblee van de

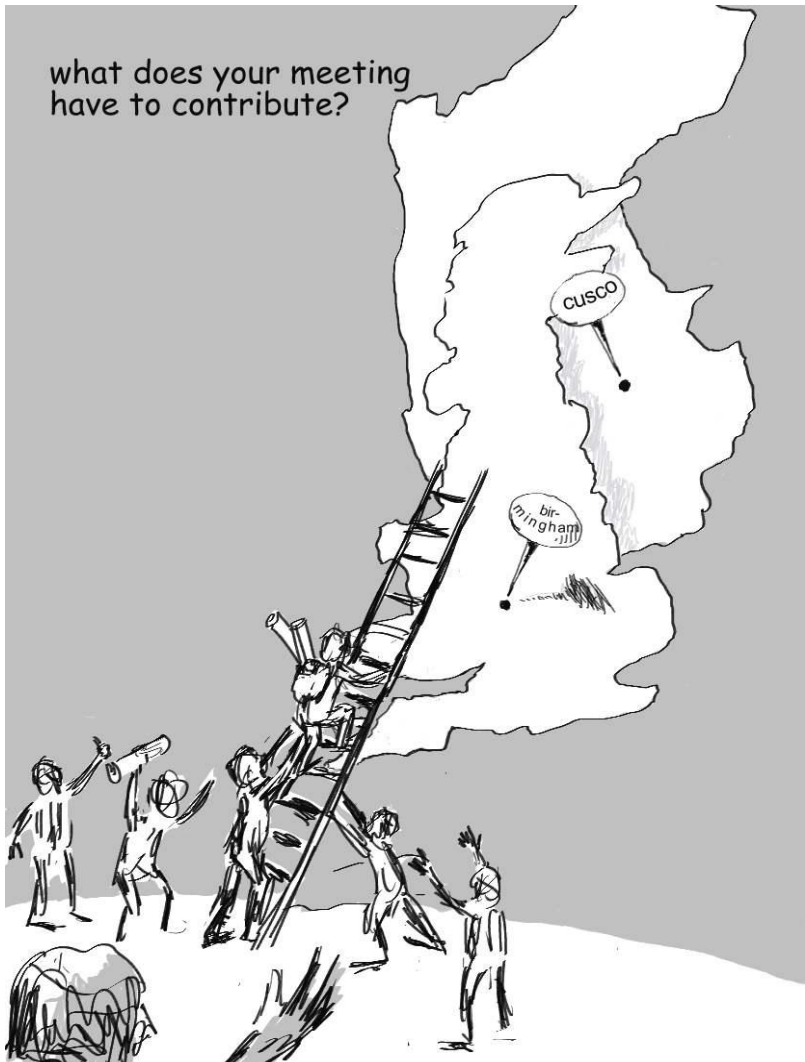
Wereldraad van Kerken in Busan, Zuid-Korea, in 2013. Zij zijn als wegwijzers langs de weg.

Is jullie jaarvergadering zich bewust van deze oproepen? Hebben zij op enige manier het leven van jullie jaarvergadering beïnvloed?

❖ Vrienden uit vele landen zullen in Birmingham in 2015 en in Cusco, Peru in 2016 samenkomen.

Wat (ervaringen en visie) gaat jullie jaarvergadering bijdragen?

Hoe kan de stem van jullie jaarvergadering bij die waterputten worden gehoord?

- ❖ Hoe kunnen wij als FWCC-EMES meer verbindingen maken, opdat we elkaar voeden op onze spirituele reizen en tegelijkertijd FWCC-EMES in staat stellen om op haar eigen pelgrimage te gaan?
- Hoe kunnen wij, als vertegenwoordiger en jaarvergaderingen, wegwijzers zijn voor FWCC-EMES tijdens haar pelgrimage?
- Wat kunnen wij doen/delen om FWCC-EMES spiritueel te voeden?

Nog 10 manieren om aan de Wereld vrede te bouwen

bron: 50 ways to make peace, vertaling Marlies Tjallingii

Kies er een of twee uit en bedenk hoe je dit al doet.

11. Zoek naar wederzijds begrip.
12. Praat niet alleen! Doe iets.
13. Help mensen die honger hebben.
14. Leef eenvoudig zodat anderen eenvoudig kunnen leven.
5. Schrijf naar wereldleiders
16. Vecht niet, vergeef.
17. Creëer een wereld voor je kleinkinderen
18. Leer alle kinderen over Vrede.
19. Leer nieuwe manieren, denk in opties
20. Sta op tegen pesten

Grensbijeenkomst 2015

De grensbijeenkomst vindt plaats van 18 tot 20 september in de Bezinningshuis Regina Carmeli in Sittard.

Bezinningshuis Regina Carmeli Sittard 1

Kees Nieuwerth (Nederlandse JV) zal zijn ervaringen delen als afgevaardigde van FWCC-EMES, Church and Peace en IFOR naar de recente Assemblee van de Wereldraad van Kerken gehouden in Zuid-Korea. De Wereldraad riep hier op tot een gezamenlijke Pelgrimage van Gerechtigheid en Vrede, een oproep die veel met de oproep van onze Wereldconferentie in Kenia (Kabarak Call) gemeen heeft.

Lidkerken van de Wereldraad zullen in de komende jaren allerlei activiteiten ondernemen bouwend aan gerechtigheid en vrede in het kader van deze Pelgrimage. De onderling verweven uitdagingen waar wij voor staan - de klimaats- en ecologische crisis, de financiële- en economische crisis, vredes- en veiligheids crisis vragen om fundamentele verandering.

Om die te bewerkstelligen is niet alleen transformerend leiderschap, maar ook transformerend discipelschap nodig!

Wat kunnen Vrienden bijdragen?

We zullen deze vraag samen onderzoeken.

Je kunt je opgeven vanaf 1 mei via email : contact@grenztreffen.be

Hulp voor Quakers in Nepal

Vert. Nel Bennema

Hylkia en Kees Nieuwerth en Marlies en Sytse Tjallingii waren er bij toen Rose Oliver tot de hele Britse Jaarvergadering sprak, indrukwekkend. Rose Oliver, een jonge vriend van Northumbria Area Meeting, van de Britse Jaarvergadering en lid van de EMEYF (Europese en Midden-Oosten Jonge Vrienden (EMEYF)) spreekt de Britse Jaarvergadering toe:

"Beste vrienden, ik ben net terug uit Nepal, waar ik een paar maanden als vrijwilliger in het onderwijs heb gewerkt. Op de dag van de aardbeving werkte ik met kinderen in Bhaktapur, bij één van de meetings van Friends Church in Nepal. Het kerkgebouw bleef staan, wonderbaarlijk, maar we zagen hoe gebouwen overal rondom ons heen instorten. Veel leden van de kerk hebben hun huizen en dierbaren verloren. Bhaktapur is een van de zwaarst getroffen gebieden van de hoofdstad en veel leden van de kerk zijn zonder voldoende voedsel, onderdak en schoon water. Naschokken zijn nog steeds aan de gang en de moessonregen komt er aan.

Ik ben veel verschuldigd aan de vele mensen die ik ontmoette; zowel voor, als na de aardbeving lieten ze mij grote edelmoedigheid zien ondanks hun armoede en ik ben echt nederig geworden door de ervaring. Vriend Pradip Lamichhane hielp me niet alleen om te ontsnappen uit Bhaktapur op de dag van de aardbeving maar hij stond erop zijn leven te riskeren om mijn paspoort uit zijn ingestorte huis te halen en me naar het vliegveld te begeleiden. Ik heb alles aan hem en zijn familie te danken. Ik was vol van verdriet en wanhoop bij vertrek.

Vrienden daar hebben onze hulp gevraagd en hebben ons gevraagd om te doneren wat we kunnen, zodat zij in staat zullen zijn om te beginnen met de wederopbouw van huizen en te zorgen voor noodhulp. Het geld gaat dan rechtstreeks naar de leden van Bhaktapur Friends Church en naar de lidkerken Kunuari en Seleghat in Ramechap (Oost-Nepal), zodat ze de lange weg naar herstel kunnen beginnen.

Rose en de kinderen in de zondagschool enkele minuten voor de aardchok toesloeg (foto van Rose Oliver)

Vergeet niet deze mensen in jouw gebed. Dankjewel."

Misschien wil je doneren aan Friends Peace Teams in Azië West Pacific die actief zijn in Nepal via het Quakerhulpfonds: NL19 INGB 0000 220644 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

NEPAL; oproep tot gebed en hulp.

Bericht van 48 uur na de aardbeving: We hebben we voortdurend het nieuws gevolgd over de nasleep van de aardbeving in Nepal en we zijn in contact met onze missionarissen die in Kathmandu wonen. Sinds de eerste opgave is het dodental verveelvoudigd (van 1000 tot 5000). De mensen hebben nu drie

nachten buitenshuis doorgebracht vanwege de naschokken. Velen, ook enkele van onze missionarissen, hebben in hun auto geslapen. Anderen zijn in open plaatsen in tenten of zelfgemaakte schuilplaatsen. Het is koud en regenachtig. Tekorten aan voedsel, water, kleding, dekens en elektriciteit maken de situatie nog hachelijker. Er begint echter noodhulp binnen te druppelen. Er zijn Vrienden die wonen en samenkomsten houden in Gorki, dat zeer dicht gelegen is bij het epicenter van de aardbeving van zaterdag. In dat gebied alleen al zijn veertig van hun huizen en hun kerkgebouw zwaar beschadigd of geheel verwoest, evenals een ander kerkgebouw. Het wordt daarom duidelijk dat in de dagen en weken die voor ons liggen de wederopbouw van huizen en een paar kerkgebouwen het meest noodzakelijk is. Er zullen waarschijnlijk wegen gevonden kunnen worden om ook bij anderen directe noden te kunnen helpen. Zelfs wanneer we geven is gebed nog steeds het eerst nodig. Bid niet alleen voor de fysieke en materiële noden van de Nepalezen, maar ook voor hun geestelijke behoeften. Mogen steeds meer mensen de enige ware God leren kennen te midden van deze crisis. Dan Cammack.

Haagse Maandvergadering 80 jaar

ingezonden door Willem Furneé, schrijver van de Haagse mv

Den Haag, 20 mei 2015

Vrienden, Attenders¹ en
Belangstellenden,

Vandaag is voor mij een feestelijke dag: ik ben 80 jaar geworden. Een respectabele leeftijd! Maar ik voel me nog jong, veerkrachtig en vol levenslust en ik hoop met gemak nog honderden jaren vitaal te blijven. Ik hoor soms Vrienden verzuchten dat de Nederlandse Jaarvergadering van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers) ten onder zal gaan aan vergrijzing en/of een lege portemonnee, maar wat mij betreft is dit ‘doemdenken’. Daar doe ik niet aan mee want doemdenkers zijn gedoemd het lot

te ondergaan waar ze bang voor zijn. Quakers hebben zich door de eeuwen heen geen zorgen gemaakt om het voortbestaan van hun geloofsgemeenschap, maar vooral om het bestaan van de medemens. Zij werden in beweging gezet door de Geest die zij een naam konden geven door hun kennis van de bijbel. Een boek dat probeert met woorden over te brengen wat zich niet in woorden laat vangen. Een boek van hoop en vertrouwen, vaak tegen beter weten in. Maar uiteindelijk waren het niet de letters die een sociaal religieuze Beweging geboren deed worden, maar de Geest. In stille samenkomsten stelden zij zich open voor een direct contact met deze Geest die hen bewust deed worden van de verbondenheid van alle mensen, ongeacht stand, ras, geslacht of levensovertuiging. Dit stimuleerde hen tot daadkracht ten dienste van de medemens. De ruimte die de stilte biedt heeft er toe geleid dat deze Quakergemeenschap steeds meer een open gemeenschap is geworden waarin ook mensen uit andere geloofstradities zich thuis (kunnen) voelen omdat de gemeenschappelijke ervaring van een quakersamenkomst de woorden voorbij gaat.

De geschiedenis van de Nederlandse Quakers is een verhaal van dood en opstanding. De Nederlandse Jaarvergadering werd opgericht te Amsterdam in 1677. In 1851 werd de laatste Nederlandse Quaker, een zekere Mollet, begraven en daarmee waren de Quakers uit Nederland verdwenen. De

historicus Cannegieter schrijft in zijn boek over Mollet: “voor de verbreiding van zijn geloof heeft hij niets gepresteerd. [...] Door mee te werken aan de vervreemding van het (quaker)huis [...] bemoeilijkte hij zelfs het weer tot leven komen van de Amsterdamse Gemeente”.²

Begin 20e eeuw wist de Britse wetenschapper Rendel Harris Nederlandse theologiestudenten te inspireren en te interesseren voor de quakers. Dit leidde uiteindelijk tot een nieuwe sociale beweging in Nederland en de heroprichting van de Nederlandse Jaarvergadering. Ik ben in het leven geroepen om een stimulerend thuis te bieden voor mensen zoals jij, die vanuit de stilte in actie willen komen om de wereld iets beter achter te laten dan ze haar hebben aangetroffen. Ik zie ernaar uit deze functie nog vele eeuwen te mogen vervullen.

Vrede en alle Goeds.

De Haagse Maandvergadering
E:

haagsevrienden@quakers.nu

T: 070-3600621

Bijlage

Geboorte-akte Haagse Maand-
vergadering Handelingen der
Quaker Zakenvergadering van de
Haagsche Vriendengroep.

20.5.'35 De Haagsche
Quakergroep besluit een eigen

Zakenvergadering in te stellen en benoemt Daan Daamen tot schrijver, wat reeds voorlopig op de Jaarvergadering 28/4 '35 was besloten. Bijeenkomsten zullen voorlopig na de Zondagmorgen-bijeenkomst gehouden worden.

Handelingen
der
Quaker Zakenvergadering van de
Haagsche Vriendengroep.

De Haagsche Quakergroep besluit een
eigen Zakenvergadering in te stellen en
benoemt Daan Daamen tot schrijver,
wat reeds voorlopig op de Jaarvergadering
28/4 '35 was besloten. De bijeenkomsten
zullen voorlopig na de Zondagmorgen-
bijeenkomst gehouden worden.

¹ Deze term wordt gebruikt voor degenen die geregeld naar de quakersamenkomsten komen maar die (nog) niet als lid van het Religieus Genootschap der Vrienden zijn ingeschreven.

² *Geschiedenis van de vroegere Quakergemeenschap te Amsterdam 1656 tot begin 19e eeuw. J.Z.*

Cannegieter, blz 213. Mollet heeft overigens in Frankrijk wel een Quakergemeenschap gesticht die nog steeds actief is.

Hap-Stil-Snapavond

Britse Jaarvergadering 2015.

door Marlies Tjallingii

Samen met Sytse was ik op de Britse Jaarvergadering in Londen van 1 tot 4 mei in Londen. Het was de tweede keer dat we in Friends House waren. De eerste keer was in 1975, 30 april de dag waarop Vietnam bevrijd was van de Amerikanen. We gingen naar de viering waar ook de toenmalige minister van Buitenlandse zaken van Vietnam aanwezig was. Er zaten mensen uit 65 verschillende landen in de zaal. Een onvergetelijke bijeenkomst. Bovendien was ik zwanger van onze oudste zoon en dat allemaal samen maakte dat bezoek aan Londen en aan het Friends House bijzonder.

Ik had gevraagd om als afgevaardigde naar de BYM te gaan om de kunst af te kijken van de Britse Quakers, de bakermat van ons Genootschap.

We reisden op 30 april met de Eurostar naar Londen en hadden die dag nog tijd om nog naar de National Portrait Gallery te gaan. Daar kwamen we tot onze verbazing terecht in een zaal waar de Quakers een mooie plek hebben. Ik ontdekte er een portretje van Elizabeth Fry, het viel op omdat het een heel klein portretje was terwijl de andere portretten heel groot zijn: 238 mm x

175 mm, 1823. Het portret staat in een vitrinekast. Bijzonder. Er staat bij vermeld dat zij veel heeft gedaan voor de hervorming van het gevangenis-stelsel. Dan zagen we een heel groot schilderij met veel mensen erop. Het is de weergave van een vergadering van een organisatie die vergadert over de afschaffing van de slavernij. De vergadering vond plaats in 1878. Er staat bij vermeld dat er Quakers in de organisatie zaten. Dit te zien geeft ons een goed gevoel over de plek waar we zijn!

Het is onmogelijk om de Britse Jaarvergadering te vergelijken met de Nederlandse, omdat de schaal van de bijeenkomst veel groter is dan onze Algemene Vergadering. Hoe goed dit georganiseerd is blijkt meteen al op vrijdag 1 mei als we om 12 uur binnen komen: er staat een lange tafel

waarachter 3 mensen naamkaartjes uitdelen, en bij de receptie van het Friends House liggen de: “documents in advance” 1 en 2, dat zijn de agenda en de stukken die erbij horen. Ook is er een boekwerk met de ontwerp-minuten, die alvast een voorzet geven over wat er in een minuut komt. Alle zendbrieven van de jaarvergaderingen over de hele wereld staan in een afzonderlijk document. In datzelfde document staan gedenktteksten van Quakers die in het afgelopen jaar werden herdacht omdat ze in 2013 of 2014 overleden zijn. Het is een heel pakket! Tijdens de bijeenkomsten worden een aantal van deze teksten voorgelezen. Een prachtige manier van herdenken en ook van inspiratie.

De bijeenkomsten vinden plaats in de verbouwde Large Meeting Room. 40 jaar geleden was het een grote zaal met veel donkere houten banken. Nu is de zaal helemaal vernieuwd. Er is een centraal gedeelte met daaromheen tribunes met redelijk gemakkelijke stoelen. Het dak is helemaal vernieuwd met een mooie lichtkoepel erin.

De vergadering begint op vrijdagmiddag om half twee met de Salterlezing georganiseerd door de Quaker Socialist Society. De lezing heeft als titel: “Trade deals: realistic or rabble rousing?” (Handels-overeenkomsten: realistisch of stemmingmakerij?). Deze wordt gehouden door Jude Kirton –Darling. Het gaat over TTIP (Transatlantic Trade and Investment Partnership, waar meer dan een miljoen mensen tegen geprotesteerd hebben en waar QCEA ook veel aandacht aan besteedt. Jude zit voor de Labour Party in het Europees Parlement, ze is kritisch maar ziet toch lichtpuntjes en ziet het als een mogelijkheid om invloed te blijven oefenen.

Om 19.00 uur begint de BYM met een Meeting for Worship in de grote Meeting Zaal. Ik zit in het midden en voel de energie van de ruimte, ik heb de lichtkoepel boven mijn hoofd. Ik denk aan het lied:

*Sing break into Song, for within you is the Light,
Sing oh Sing, Sing oh Sing for within you is the Light*

Ik sta op en vertel dat ik 40 jaar geleden ook in deze zaal was en nu met deze helemaal nieuwe aankleding het Licht ervaar. Ik zing het lied, en nodig anderen uit om mee te zingen. Dat is heel spannend en ik zing met kloppend hart! Niemand zingt mee, het is niet gewoon te zingen bij de

Thema van de Britse Jaarvergadering: 'Living out our faith in the world'

(Vanuit ons geloof leven in de wereld')

Quakers in Engeland. Toch is het OK, Sytse zingt mee. Ik voel me gesteund door Richard Thompson die gedeeltelijk in Engeland, gedeeltelijk in Frankrijk woont met zijn vrouw Sylvette. Hij zegt dat het moed vraagt om te zingen in de meeting en hij bidt de vergadering moed toe bij het nemen van beslissingen.

De Wijdingssamenkomst gaat over in de Zakenvergadering. Alle vier de dagen gaat dat heel vloeiend. Er is veel inhoudelijks wat aan bod komt: sociale huisvesting waar Quakers in Engeland bij betrokken zijn. Een vernieuwd hoofdstuk over trouwen in een Quakermeeting in Quaker Faith and Practise. .

De hele vergadering verloopt zeer gedisciplineerd. Over de hele meeting ruimte verdeeld zijn 10 mensen met microfoons geplaatst die deze steeds aan Vrienden geven die door Chris Skidmore, de schrijver, aangewezen worden om iets te zeggen. Dit geldt voor de zakenvergadering, want voor de wijdingssamenkomst kan iemand gaan staan en dan wordt de microfoon gegeven. Je wacht dus tot de microfoon komt. Soms staan er wel tien of meer mensen op. Mensen die de microfoon niet krijgen gaan weer zitten. Na een bijdrage is het stil en als de schrijver zegt: we kunnen nieuwe bijdragen hebben kunnen mensen weer gaan staan. Dan duurt het even voordat Chris weer iemand aan wijst. Alle anderen gaan weer zitten. Op een gegeven moment bemoeiden mensen in de zaal zich ermee omdat er gedacht werd dat hij niet iedereen zag. In de daarop volgende sessie werd gevraagd of mensen echt vertrouwen konden hebben in de keuze van de schrijver.

Er zijn een aantal minuten van tevoren gemaakt, maar er werden ook minuten tijdens de vergadering geschreven. Dan vraagt de schrijver of de vergadering de schrijver en de assistent-schrijver 'in het licht' willen houden. Het is helemaal stil in de zaal, en dat kan best even duren.

Iedere anderhalf uur is er een 'shuffle break' van een kwartier. Het verzoek is om in de grote meeting ruimte niet te spreken. Er is tijd om naar de wc te gaan, maar niet om koffie te drinken en koffie mag niet mee in de nieuwe zaal.

Het thema van de BYM sluit nauw aan bij het thema van onze Algemene Vergadering. Er is een Swarthmore lecture door Diana Francis met als titel: "Faith, power en peace". Diana inspireert ons als zij aangeeft dat er nog veel meer gedaan kan worden om geweldloosheid meer in te zetten dan we nu doen. Ik lees het boekje met de tekst van haar verhaal en ben geschokt door het feit dat er na de Vietnam-oorlog meer VS soldaten zichzelf en anderen hebben gedood dan er tijdens de hele Vietnam oorlog zijn omgekomen. (p38 The 2015 Swarthmore lecture)

Diana Francis

Als Sytse en ik de zaal binnen komen om ook te luisteren naar de Swarthmore lecture zit de hele zaal propvol met mensen. We vinden nog net een plekje helemaal boven aan. Er zitten op dat moment wel duizend mensen in de zaal. Als er daarna de Leaveners een prachtige verkorte versie van Greenham Common opvoeren zijn er weer minder mensen in de zaal en kunnen we in het centrum van de zaal zitten.

Inhoudelijk kunnen Vrienden allerlei informatie vinden vanuit de BYM op de website <http://www.quaker.org.uk/ym> . Alle minuten werden vastgelegd, ook die kun je op de website vinden. Ook de stiltes werden weergegeven eerst als pauze, later als Silence.

op de banners aan de muur van Friends House:

- 'A base for action'*
- 'A place to meet'*
- 'A place to eat'*
- 'A base for worship'*

Zendbrief van de Bitse Jaarvergadering

Gehouden in het Friends House, Londen op 1-4 mei 2015

vertaling Marlies Tjallingii

Liefdevolle groeten voor Vrienden overal,

Wij zijn samengekomen met vreugde, in ons nieuwe met licht gevulde Meeting House konden we elkaars gezichten zien en konden we elkaar duidelijker verstaan. Wij zijn begonnen met een drie jaar durende verkenning van hoe we ons geloof kunnen leven in de wereld. Op dit moment met zijn dringende uitdagingen, voelen we ons geroepen om de oorzaken van de economische en sociale onrechtvaardigheid op onze bedreigde planeet te identificeren en te begrijpen. In het licht van zo veel dat mis is in de samenleving lokaal, nationaal en mondiaal moeten we voorbij de wanhoop kijken en een manier vinden om de 'wereld weer op zijn pootjes terecht te zetten'. We zijn medeplichtig. Wat doen we eraan?

We moeten nadenken over wat er moet groeien in de wereld en wat niet. Zijn wij als individuen bereid om ongemakkelijke wijzigingen aan te brengen in onze eigen levensstijl en te werken aan een nieuw economisch stelsel mogelijk met grotere kosten voor onszelf?

Besteden wij als Maandvergaderingen de juiste aandacht aan de manier waarop we onze middelen gebruiken?

Vandaag hebben we in onze minuten gezegd 'Als Jaarvergadering zijn we rusteloos om gezamenlijk actie te ondernemen om de ongelijke, onrechtvaardige wereld waarin we leven, te veranderen. We zijn ook geroepen om als Jaarvergadering een gemeenschap van Vrienden te zijn, waarin we ons geduwd voelen in de richting van die belangrijke dingen die we alleen samen kunnen doen. We hebben een enorme bron van ervaring waaruit we kunnen putten en die we levend kunnen houden. We committeren ons voor de lange termijn'. Dit is wat liefde van ons verlangt.

In het programma voor de kinderen en jongeren is de reactie dit weekend, wanneer zij geconfronteerd worden met het probleem van de ongelijkheid, verre van wanhoop. In plaats daarvan is het antwoord 'ik weet dat ik kan helpen en wat kan ik nog meer doen?' We worden eraan herinnerd, dat de bereidheid om te handelen in dat waarover we individueel gepassioneerd zijn, voorafgaat aan elke stap in de richting van verandering. We moeten de

lastige vragen stellen en ons krachtig en intuïtief verzetten als dingen oneerlijk en onrechtvaardig zijn.

Quaker bijeenkomsten die gebaseerd zijn op gebed en liefdevolle tederheid kunnen helpen om ons eigen leven te transformeren en om te reageren op onrecht, armoede en te werken aan duurzaamheid lokaal, nationaal en internationaal. We zijn niet alleen. Anderen in kerken, in religieuze groepen, en in de samenleving, delen onze visie dat de wereld moet veranderen. Quaker organisaties al doen veel namens ons: met betere financiële steun zou nog meer kunnen worden bereikt. Dit is de uitdaging die vrienden in Groot-Brittannië moeten aanpakken.

De Swarthmore Lezing, die sprak over geloof, macht en vrede, herinnerde ons aan dat diep geloof onze bron van moed is en dat onze macht ligt in onze bereidheid om kwetsbaar te zijn, als we staan tegenover geweld en onrechtvaardigheid. We moeten ook macht erkennen als een verplichting dienstbaar te zijn, en niet als een recht om te domineren. Het licht dat ons drijft om te handelen is hetzelfde licht dat onze vrienden in andere delen van de wereld drijft. In onze getuigenissen, zijn we herinnerd aan onze vrienden in Afrika, die in de afgelopen jaren lijden hebben getransformeerd in kracht voor sociale verandering en aan onze Nepalese vrienden die een geweldige veerkracht laten zien in hun huidige strijd om hun geteisterde samenleving te ondersteunen.

‘Compassie betekent lijden met.’ Als wij geloven in het licht in ieder van ons dan is niets doen geen optie. Als Quakers weten we uit ervaring dat we invloed kunnen hebben en ook al hebben op sociale en politieke verandering. We moeten niet zelfgenoegzaam zijn. Aandachtig luisteren naar onze leiding, ons gebed en ons onderscheidingsvermogen zal ons leiden om de juiste weg te vinden. We kunnen niet alles doen, maar we kunnen allemaal iets doen.

‘Leef vanuit het Licht en je zult hebben en nog veel meer zal je gegeven worden’ (Quaker Faith and Practice 26.04)

Getekend namens de Britse Jaarvergadering

A handwritten signature in black ink that reads "Chris Skidmore". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

Chris Skidmore
Schrijver

Is het een misdad om je eigen land te bezitten?

door Amos Gvirtz (IFOR) on May 3, 2015

Bij een bezoek aan Sheik Sayah in het kleine Bedouinen dorp Al Araqib niet ver van Beersheva, zal hij je documenten laten zien die door zijn bet-bet-over-grootvader, die tijdens het Otto-maanse Rijk zijn land in 1905 kocht, registreerde en onder-

tekende. Hij zal je belastingontvangsten laten zien van het Britse mandaat. Hij zal je grafstenen laten zien uit 1914 in de begraafplaats van het dorp. Je zult zien waar dorpshuizen stonden en horen waarom bewoners zijn gebleven, hoewel de Israëliische politie hun huizen 83 keer gesloopt heeft, velen in de gevangenis heeft gestopt en van de dorpingen eist dat ze bijna 2 miljoen NIS (ongeveer \$ 500,000) betalen voor de kosten van dit slopen.

Het verblijf in het dorp is nooit gemakkelijk geweest. Sinds de oorlog van 1948, heeft de Israëliische regering bedoeïenen-burgers in een bepaald gebied geconcentreerd, genaamd de Sayag zone in de Negev-woestijn. In de jaren 1960 verklaarde Israël de Sayag zone tot landbouwgrond en het maken van alle schuilplaatsen daar als illegaal. Ze weigerden om bedoeïenen dorpen te erkennen of om wegen en andere infrastructuur aan te leggen. In plaats daarvan, dwongen ze de traditioneel landelijke bevolking naar de steden te verhuizen.

Er zijn momenteel 250.000 bedoeïenen Israëliische burgers in de Negev, in drie gebieden: de door de overheid geplande steden, erkende dorpen en niet-erkende dorpen. De regering van Israël sloopt voortdurend woningen in alle drie de gebieden, ondertussen beweert deze regering dat de stedelijke hervestiging de enige optie is voor de bedoeïenen. Waarom? Omdat steden voorzien in de minimale ruimte voor mensen om te leven en wanneer de Bedoeïenen uit hun dorpen verhuizen, neemt de overheid hun land in.

Ambassadors Forest, betaald door het Joods Nationaal Fonds op van de bedouinen gestolen grond

Hoe is dit gebeurd? Tot 1966 werden aan alle Palestijnen die in Israël verbleven staatsburger-schap verleend en werden ze onderworpen aan militair recht. In

Een inwoner van Al-Araqib nadert de Israëlishe politie bij een actie waarin de huizen van het dorp worden vernietigd.

plaatsen als Al Araqib, bracht de

militaire gouverneur een bezoek aan de Sjeik van de stam om te zeggen dat het leger manoeuvres ging uitvoeren in hun gebied. Hen werd verteld dat de dorpelingen voor hun eigen veiligheid voor zes maanden zouden worden verwijderd en daarna, zouden ze weer mogen terugkeren.

Toen, na een half jaar Sjeik Salman al Huzaiel, de leider van de stammen in dit gebied, vroeg of zijn volk kon terugkeren, werd dit hem geweigerd. Toen het dorp land vorderingen van de staat Israël indiende en vroeg om toestemming om gerst en tarwe te telen, werd hen verteld dat ze huur moesten betalen. Hun land behoorde nu tot de staat Israël onder een 1953 grond-verwervings wet die de staat toestaat om "verlaten" land over te nemen.

In plaats van deze mensen in vrede terug naar huis te laten gaan, vernietigde de regering van Israël hun tarwe en gerst, spotten ze Roundup onkruidverdelger met vliegtuigen op hun gewassen en dan werden de landerijen gewoon onder geploegd, toen de rechtbank hier niets meer over zei. De rechtbank stond het Joods Nationaal Fonds toe het 'Ambassadeurs Bos' op hun land te planten. Ambassadeurs uit het buitenland, waren zich niet bewust van de hele kwestie, ze worden door het JNF uitgenodigd om te helpen om meer bomen te planten .

Op 27 juli 2010 heeft de staat het hele dorp gesloopt. Maar de dorpelingen zijn niet vertrokken - ze herbouwden zo goed als ze maar konden, opnieuw en opnieuw. Op 19 april 2015, heeft de Israëlishe politie het dorp voor de drieëntachtigste keer gesloopt.

Volgens de Israëlishe regering is de leider van het dorp, Sheik Sayah, en zijn volk staatsland binnengevallen. Maar de staat heeft dit conflict tussen

recht en moraal gecreëerd toen ze Bedouine burgers van hun eigen land verdreven.

Een van de belangrijkste lessen uit de Tweede Wereldoorlog, is dat we racisme nergens moeten tolereren. Vooral in de Joodse staat, moeten we de

gemeenschapelijke menselijkheid van elke persoon bevestigen, joods of niet, en ieders fundamentele mensenrechten handhaven . Als Israël niet dit discriminerend beleid stopt, zal het zijn morele status verliezen

en het risico

lopen om de goede wil en de

steun van de hele wereld te verliezen. Als Israël niet hierrmee stopt, riskeert het zijn hele bestaan.

Bedouine vrouwen reageren nadat Israëlische politie twee jongens arresteerde, die een onderkomen aan het bouwen waren, één dag nadat het hele dorp door de Israëlische autoriteiten was vernietigd.

Over Amos Gvartz: Israëlische activist en auteur van het boek: "Zeg niet dat we het niet wisten" waarin hij de morele vragen onderzoekt waar Israëli's vandaag mee moeten worden geconfronteerd en de redenen waarom mensen niets willen weten over de misdaden die worden gepleegd door de politie, het leger en de overheid.

vernietigde huizen in Al Araqib

Britse Quakers in actie tegen militaire uitgaven.

Uit: The Friend, 17 april 2015, vertaling Nel Bennema

Op maandag 13 april 2015 sloten Britse Quakers zich aan bij de Global Day of Action on Military Spending (GDAMS), de wereldwijde actiedag tegen militaire uitgaven.

Activisten van Quaker Peace and Social Witness (QPSW, voor vredes- en ontwikkelingswerk) behoorden tot degenen die deelnamen aan deze jaarlijkse actiedag.

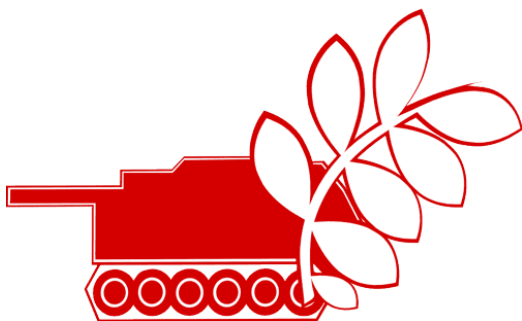
GDAMS werd in 2011 gelanceerd en wordt gehouden op een tijdstip dat samenvalt met de bekendmaking van de jaarlijkse cijfers van wereldwijde militaire uitgaven door het Internationaal Vredes Onderzoek Instituut in Stockholm (SIPRI). SIPRI maakte op 13 april bekend dat het totaal van de militaire uitgaven in de wereld \$1.8 biljoen bedroeg in 2014, een vermindering met 1.4% in reële cijfers sinds 2013.

Pax Christi nam ook deel aan GDAMS. Zij hadden hun kraam met opschrift: "Geef Vrede een Budget" tegenover Friends House gedurende een deel van de dag, en nodigden voorbijgangers uit om te stemmen op hun prioriteiten om de wereld een veiliger plaats te maken.

De deelnemers kregen elk vier buttons met de vraag om zich voor te stellen dat deze buttons samen de militaire uitgaven van £38 miljard voor 2014-2015

vertegenwoordigden. Daarna moesten zij de buttons verdelen over vier emmers met resp. de opschriften "onderwijs en gezondheid", "internationale samenwerking", "aanpakken van klimaatverandering" en "gebruik van wapens en militaire interventies".

Pat Gaffney, algemeen secretaris van Pax Christie, vertelde aan de *Friend*: "We hopen dat mensen hierdoor gaan nadenken over wat de wereld tot een veiliger plaats kan maken en te zoeken naar opties die verder reiken dan politie en militairen. We willen dat zij gaan nadenken over projecten die de gemeenschap en de natie opbouwen, die kijken naar de gevoelens van de mensen over wat zij nodig hebben. Dit debat wordt elders niet gevoerd, en daarom is het aan groepen als de Quakers en Pax Christie om dit te doen".

QPSW heeft een online “volksstemming” gehouden. Individuele personen konden online stemmen en de activisten die kraampjes beheerden konden hun “uitkomsten” toevoegen aan het oplopende totaal aantal. Onderwijs en gezondheidszorg kregen 37 procent van de stemmen en klimaatverandering, internationale samenwerking en militaire interventies resp. 33, 25 en 5 procent van de stemmen.

Sam Walton, de programmaleider vrede en ontwapening van QPSW, zei: “In het Verenigd Koninkrijk zijn, ondanks de recente bezuinigingen in begrotingen van de sociale zorg, de militaire uitgaven nog steeds aanzienlijk hoger dan in een aantal veel grotere landen zoals Brazilië of India. Zij vertegenwoordigen ook een veel groter percentage van het GDP (brutonationaal product) dan in enig ander Europees land, en bijna alle Navo landen.

QSPW en Pax Christie zijn slechts twee van de bijna vijftig groepen in het VK die achter GDAMS staan. Tot de andere behoren de Campagne tegen de Wapenhandel, Oorlog tegen de Armoede en een andere Quaker organisatie, de Northern Friends Peace Board.

De Quaker Raad voor Europese aangelegenheden (QCEA) gaf een verklaring uit ter gelegenheid van GDAMS, waarin de Europese militaire uitgaven worden veroordeeld omdat zij buitensporig hoog zijn en omdat zij bijdragen aan de onveiligheid voor mensen over de hele wereld. Deze werd ondersteund door een aantal andere Europese organisaties.

Oproep aan ons Geweten : Linda Whittaker (Israël en Palestina)

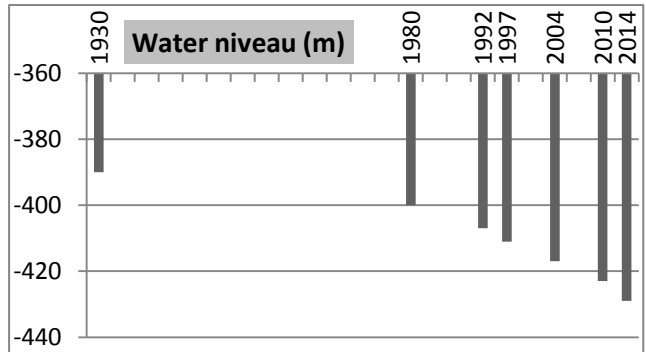
Vert. Nel Bennema

Dit is de derde van een serie artikelen over Quakers en klimaatverandering van het Bureau van de Quakers bij de Verenigde Naties, (www.quno.org), september 2014.

QUNO Genève heeft deze publicatie gemaakt als een vorm van getuigenis bij het aangaan van antropogene klimaatverandering door liefde en actie, in plaats van angst. De mensen die geportretteerd zijn komen uit onze wereldwijde Quaker gemeenschap, van Afrika naar Europa, Azië-Pacific naar de Amerika's.

Linda is een Israëlische ecologe die in de tachtiger jaren betrokken raakte bij de klimaatverandering. Ze verhuisde naar Israël voor een baan om onderzoek te doen aan de plantengroei in de Negev woestijn waarbij ook de gevolgen van de klimaatverandering op de lange duur onderzocht werden. Later werkte ze bij de Israëlische overheidsinstantie voor Natuur en Parken om toezicht en overzichts-programma's te ontwikkelen voor bepaalde gebieden, waaronder het gebied van de Dode Zee.

Linda: “Het grondwater in het gebied rond de Dode Zee zakt ieder jaar ongeveer één meter (zie grafiek). Dat is enorm. Bronnen drogen op, de vegetatie verdort, er verschijnen holtes in

de kalksteen, gebouwen zakken in wegens de onstabiele ondergrond.”

“Het Midden Oosten is het land met het grootste watertekort in de wereld.

Van Turkije tot Egypte zitten we in het zelfde schuitje. In het verleden hebben in deze regio belangrijke gebeurtenissen plaatsgevonden die mogelijk door klimaatveranderingen zijn veroorzaakt. Deze zouden de neergang van het stedelijk leven in het Midden Oosten tegen het einde van de Bronstijd hebben veroorzaakt. Dit gebeurde mogelijk ook weer in de Middeleeuwen in Egypte. Het maakte deel uit van een samenloop van gebeurtenissen, waaronder massale volksverhuizingen. Het was een periode van zeer grote opschudding en ontreding in het Midden Oosten en grote

steden gingen ten onder. Het gebied raakte eeuwenlang ontvolkt. Dat soort dingen kunnen we verwachten bij klimaatverandering”.

“Waarom ben ik daar bezorgd over? Ik heb bepaalde vaardigheden om dit probleem te kunnen aanpakken en kan dus van nut zijn. Ik ben met pensioen en ik houd me nu bezig met archeologie. Als we zouden weten wat er in het verleden is gebeurd zou dit kunnen helpen om te anticiperen op het heden.”

Linda spreekt met zowel frustratie als respect over de manier waarop het Israëliësch regeringsbeleid zich heeft ontwikkeld als reactie op klimaatverandering: technische knelpunten als ontzilting en barrières bij het vertragen van erosie van de kust; mislukte pogingen bij de publiciteit rond waterbesparing bij de mensen; maar ook veel meer succesvolle financiële initiatieven, met variabele waterprijzen zodat huishoudens met een hoog waterverbruik meer betalen per kubieke meter.

”Er kwam een directe reactie: mensen begonnen te letten op hun watermeter en hun waterverbruik terug te brengen”.

In het verleden bestond er Israëliësch en Palestijnse samenwerking bij

Linda's werk. “Ik raakte betrokken bij drie NGO's die zich bezighielden met problemen rond medicijnen, water en het milieu. Deze samenwerking met Palestijnen en later met Jordaniërs ging door zelfs in de ergste periode van de eerste Intifada (1987-1993). In deze groepen bestond bij de mensen het gevoel dat het werken aan gemeenschappelijke problemen de weg naar vrede was. De combinatie van klimaatverandering, onze groeiende bevolkingsgroepen en onze toenemende behoefte aan een Westerse levensstijl zetten het waterverbruik onder druk en als Israëli's en Palestijnen stonden wij zij aan zij om dit aan te pakken.

Vanuit Europa ontvingen wij hierbij grote steun: financiering en aanmoediging om samen te werken. Dit is een zaak die de hele regio aangaat en daarom komt alles wat we kunnen leren het hele gebied ten goede. Als je eenmaal ideeën hebt over hoe je het probleem kunt aanpakken, is de volgende stap de uitvoering ervan; in feite iets ondernemen vanaf de basis.”

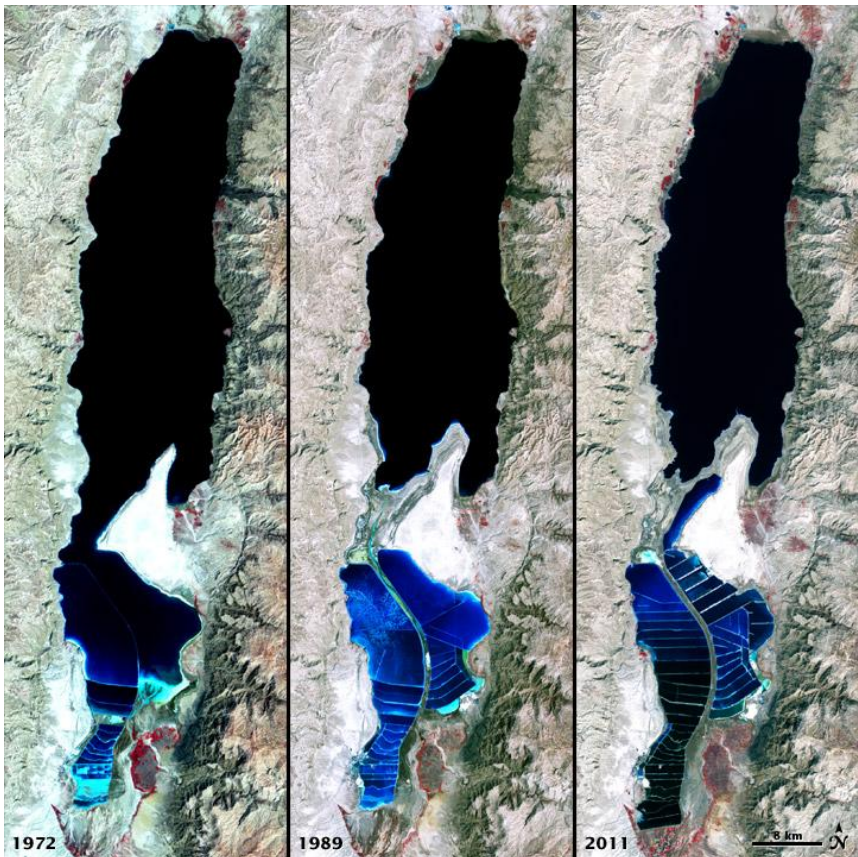

Dergelijke samenwerking werd veel moeilijker gedurende de tweede Intifada (2001-2003); Linda bracht voedsel en medicijnen naar een

Het grondwater in het gebied rond de Dode Zee zakt ongeveer één meter per jaar. Dat is enorm. Bronnen drogen op, de vegetatie verdort, er verschijnen holtes in de kalksteen, gebouwen zakken in wegens de onstabiele ondergrond”.

nabijgelegen Palestijns dorp, terwijl er in haar eigen omgeving verscheidene zware gevechten plaatsvonden.

“Ik heb me gerealiseerd dat het van start naar finish jaren duurt om een idee te krijgen en het dan in praktijk te brengen; je moet geduld leren hebben. En ik moet zeggen dat ik niet een geduldig persoon was toen ik hieraan begon.....”

Aletta Jacobs

Women's International League for Peace and Freedom (WILPF)

Geertje Kerstholt- de Jonge

Den Haag 1915 - 2015. De onthulling van het borstbeeld van Aletta H. Jacobs in het Vredespaleis vond plaats op zaterdag 25 april 2015

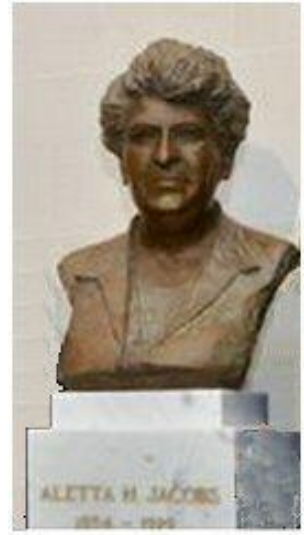
Gedurende mijn lang verblijf in Genève was ik actief betrokken bij het vredeswerk en nucleaire bedreiging. Deeluit makend van verschillende lokale groepen, werkte ik tevens nauw samen met internationale organisaties, zoals de WILPF, waarvan de leden zich inzetten voor vredesvraagstukken en vertegenwoordigd zijn in bijna veertig landen. WILPF streeft onder meer naar gelijkwaardige deelname van vrouwen aan vredesonderhandelingen en aan alle besluitvormingsprocessen op het gebied van oorlog en vrede .

De WILPF werd opgericht in 1915 in Den Haag tijdens de eerste wereldoorlog. In april 1915 kwamen meer dan 1000 vrouwen bijeen in de Haagse Dierentuin voor een internationaal Vredes-congres. Deze vrouwen kwamen uit zowel neutrale als oorlogvoerende landen en protesteerden tegen de oorlog.

Aletta Jacobs was één van de Nederlandse initiatiefneemsters van het congres en mede-oprichtster van de WILPF. De bijeenkomsten destijds in Genève, werden gehouden binnen de muren van de V.N. waar de WILPF een consultatieve status heeft. (het is een N.G.O.)

Leden en deelnemers logeerden regelmatig bij mij thuis en tijdens de maaltijd werd er natuurlijk gepraat over diverse, toen actuele onderwerpen . Ook kreeg ik de mogelijkheid de vergaderingen bij te wonen (alhoewel ik geen lid was en ook nu niet ben). Ik herinner me levendig de getuigenissen van de gevolgen van het testen van kernbommen, waarbij de gezondheid van bewoners en de omringende natuur zwaar getroffen werden, een heftige problematiek .

Ik noemde al de grote betekenis van Aletta Jacobs van haar werk en inzet betreffende deze organisatie en dat werd bekroond met het geschenk van de Nederlandse sectie in de vorm van een prachtig borstbeeld onthuld op zaterdag 25 april door Edith Ballantyne en geschonken aan de Carnegie-stichting. Ik was zeer vereerd daarbij uitgenodigd te zijn.

Dr. Mineke Bosch, biografevan Aletta, sprak met lovende woorden over de vele verdiensten van deze bijzondere vrouw.

Een andere belangrijke vrouw die het borstbeeld onthulde is Edith Ballantyne, 93 jaar en destijds secretaris-genereaal en later voorzitter vande WILPF op het hoofdkantoor in Genève. Zij heeft grote indruk op mij gemaakt en is een inspiratiebron voor velen.

Na de onthulling is het beeld duizenden keren gefotografeerd toen ook de 200 gasten, die via het beeldscherm in het auditorium hadden meegekeken binnen stroomdenv oor de receptie.

Het is goed te weten en te zien dat er nu twee vrouwen in het Vredespaleis staan: Bertha von Suttner en Aletta Jacobs.

Deze dag was een mooie afsluiting van het driedaagse congres in het Vredespaleis waarop de conferentie volgde in het World Forum w aar 900 vrouwen uit 80 landen deelnamen en een bescheiden aantal mannen. Zij die aanwezig waren vonden het een geweldig goed georganiseerde en inspirerende conferentie.

Voeding voor de ziel.

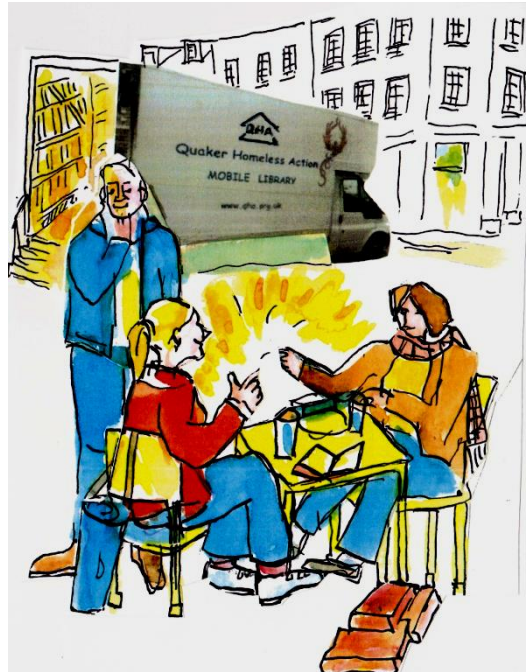
Uit the Friend van 19 en 26 december 2014 Illustraties en vertaling Irene Peters

Tara Craig bezoekt in Londen de Mobiele Bibliotheek van de Quakers. Twee honderd mensen in verschillende fasen van geduld of ongeduld wachten op de lunch. De leeftijden variëren van die van tieners tot mensen rond de zeventig en van verschillende nationaliteiten. Een aantal van hen worstelt zichtbaar met de geestelijke gezondheid, of met verslavingsproblematiek. Van tijd tot tijd raakt een vrouw geagiteerd, terwijl ze onsamenhangende klanken uitschreeuwt. Niemand schenkt er veel aandacht aan—ze zijn ofwel gewend aan haar uitbarstingen, of trachten haar wat privacy te verschaffen. Het is onmogelijk te zeggen wat er precies aan de hand is. Dit is het Manna Centrum in de buurt van London Bridge Station, begin december. Het dagverblijf voorziet de daklozen van Londen van een reeks van eerste levensbehoeften, zoals eten, warme thee of koffie, advies inzake het vinden van banen en uitkeringen en zelfs kleding.

Op de dag van mijn bezoek wacht iedereen op de lunch, maar enkele gasten zijn ook op zoek naar voeding van een andere soort. Ze wachten op de Mobiele Bibliotheek van de Quakers.

De bibliotheek (QML)

De QML is een witte bestelbus, die het logo draagt van de moederorganisatie: Quaker Homeless Action (QHA). Sinds 1999 rijdt hij door Londen om boeken naar de daklozen te brengen. Dit is al de derde bestelbus. Van binnen zijn er boekenplanken aangebracht; netjes voorzien van labels om genre of taal te verduidelijken. Er is ruimte voor vier of vijf mensen om bij de planken te grasduinen; dit gebeurt tegelijkertijd in een sfeer van betrekkelijke ruimte en gemak. Verschillende dingen maken de QML speciaal en benadrukken de

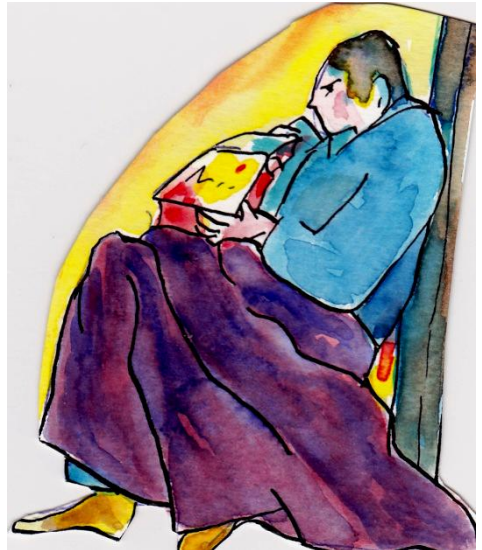
kennis van QHA wat betreft de chaos en de uitdagingen waarmee de daklozen geconfronteerd worden. Leners of “lezers”, zoals ze bekend staan

bij QML, hoeven geen boete te betalen bij te laat inleveren, of helemaal niet inleveren van de boeken. Zelfs als het onwaarschijnlijk is dat ze in staat zijn ze terug te brengen, kunnen ze boeken lenen. Elke lezer wordt voorzien van een lezerskaart van de QML, waar hun naam, of schuilnaam op staat en de plek, waar ze de bibliotheek zijn tegengekomen. Kaarten worden gratis vervangen als dat nodig is. Mocht de eigenaar zich zorgen maken over verlies of diefstal, dan wil de QML het beheer ervan wel op zich nemen . Behalve bij het Manna Centrum heeft de QML ook stopplaatsen bij Lincoln's Inn Fields, St. Giles-in-the-Fields, The American Church en de Passage, een dagverblijf in Victoria. De tijden dat de bibliotheek een halte zoekt, zijn afgestemd op het uitdelen van soep of ander voedsel verzorgd door andere organisaties zoals de Hare Krishna, of de Simon Community, een liefdadigheidsinstelling voor daklozen . Meeliften met andere organisaties verhoogt de kans op lezers die de bibliotheek bezoeken. Vorig jaar is er in Brighton een afdeling van deze organisatie opgericht. Al gebruiken ze daar inplaats van een bestelbus liever koffers met ingebouwde boekenplanken. Dit maakt het voor de vrijwilligers gemakkelijker om de nauwe straten en stegen van de stad te betreden, waar het meest voor de hand ligt, dat de buitenslapers zich daar bevinden.

De boeken.

Aanvankelijk werd de boeken-voorraad gedoneerd door uitgeverij. Meer recent was er een toename van donaties door mensen uit het publiek, die de bibliotheek aan het werk hebben gezien. Volgens het rapport over 2013 van QHA voor de QML zijn onder de Londense lezers de misdaad – en gruwelverhalen het meest populair. Daarna sciencefiction, gevolgd door levensbeschrijvingen. Boeken over muziek bleken het minst populair .De lezers in Brighton zijn ook fans van misdaadromans.

Verrassend misschien bestond de tweede, meest veelvuldig geleende categorie uit toneel, drama, gevolgd door stripverhalen. Titels voor de jeugd waren het minst populair, maar toch weer wat meer dan sciencefiction. Romans die in Brighton uitgeleend werden waren bijvoorbeeld: "Mostly Harmless" door Douglas Adams, "The Shipping News", door Annie Proulx en "Spotkania Z Polakami", door

Olgierd Budrewicz, een Poolse schrijver en overlevende van de opstand van Warschau. De QML in Brighton heeft het Poolse tijdschrift *Polski* in voorraad, terwijl de Londense bestelbus boeken heeft in een veelvoud aan talen, inclusief Frans, Duits, Pools en Servo/Kroatisch.

De lezers in Londen.

De eerste lezer die ik sprak is Philip. Hij is een innemende Londenaar. Hoewel hij op het ogenblik een dak boven zijn hoofd heeft, heeft hij wel een voorgeschiedenis van buiten slapen. Hij zegt dat hij naar welke bibliotheek dan ook zal gaan, zolang ze maar goede boeken hebben. Philip houdt van verhalen, die uit het leven zijn gegrepen en van boeken over het opknappen van fietsen en auto's. "Ik heb mijn eigen fiets, dus boeken daarover komen goed van pas", vertelt hij me.

Deze keer slaat Philip het lenen van een boek over, terwijl hij benadrukt dat hij nog verschillende boeken thuis heeft. Ik vermoed, dat hij naar de QML is gekomen voor een andere "dienst"; een goed gesprek. Maggie komt uit Schotland. Op dit moment verblijft ze met haar partner in Londen en geeft toe dat ze gewoonlijk "nu eens hier, dan weer daar, dan weer overal" slaapt. Haar smaak voor boeken is veelzijdig: variërend van oorlogsboeken, via misdaadromans naar romantiek. Maggie is een fan van Val Mc Dermid, de Schotse misdaadschrijver. "Lezen verdrijft de tijd", zegt ze tegen me. Maggie is opgewekt en aantrekkelijk. We kwamen elkaar voor het eerst tegen toen ik een verdwaalde pingpongbal probeerde op te vangen die ze in een kop thee van een vriendin probeerde te gooien.

Krissy komt ook uit Schotland, van Moray. Ze woont al heel lang in Londen. "Ik slaap buiten maar daar ben ik heel discreet over, want in sommige wijken in Londen mag dat niet", legt ze uit. Krissy houdt van de boeken van

Tom Clancy, in het bijzonder als er in het verhaal een element van techniek zit. Wanneer er gesproken wordt over boeken en auteurs, is ze heel duidelijk in haar voorkeur. “Ik houd ook van de historische avonturenromans van Jean Plaidy hoewel die een tendens heeft om tot gemompel te vervallen “.

Ze is niet bang haar eigen mening te uiten; “Ik houd niet van detectives, hoewel ze een grote genezende uitwerking hebben op slapeloosheid”, voegt ze er giechelend aan toe. Op dit moment leent Krissy geen boeken, maar ze gaat zitten op een stoel naast de bestelbus en gaat van start met een lange goed geïnformeerde en breedvoerige conversatie met QML-vrijwilliger Noel Rice. Ze discussiëren zo ongeveer over van alles: van de traditioneel joodse Londense wijken, tot de respectievelijke kwaliteiten van Ierse en Schotse whiskeys.

Ibitenye heeft minder te zeggen. Hij vertelt me dat hij niet dakloos is maar “van boven” komt- een soort van engel als het ware. Hij houdt van educatieve boeken en schijnt een beetje te schrikken als hij ontdekt dat hij een boek leest over rugby anekdotes.

De laatste lezer die ik spreek is David. Hij is afkomstig uit Nieuw Zeeland en is een zacht sprekende intelligente man bij wie de handen af en toe opvallend trillen. Hij houdt van levensbeschrijvingen en heeft er spijt van dat hij het boek over Katherine Mansfield niet heeft geleend dat hij een paar weken geleden in de bestelbus ontdekte. David legt uit: ”Ik houd van lezen. Schrijvers kunnen dingen zeggen zoals niemand anders dat kan . Dingen, die je in gesprekken niet kan zeggen“. Terwijl we praten, bladert David door een exemplaar van Kitchen Confidential, door chef Anthony Bourdain. Ik doe hem de suggestie het te lenen maar daar voelt hij niet voor en hij houdt niet van het bezoeken van restaurants. David zou graag meer willen weten over het Quakerisme. Vrijwilliger Brian Parker overhandigt hem enkele folders en de twee mannen praten een tijdje..
(wordt vervolgd)

Live Streaming from Pendle Hill!

PENDLE HILL
A QUAKER STUDY, RETREAT, AND CONFERENCE CENTER

338 Plush Mill Road,
Wallingford, PA 19086,
610-566-4507.
Pennsylvania, USA
www.PendleHill.org

Beste Vrienden,
Live Streaming heeft Pendle Hill bereikt! Als je een computer hebt een tablet of een smartphone, kun je nu veel van onze prachtige lezingen en presentaties en zien die we elke maand op onze campus hebben. Luister naar en kijk naar onze Maandag Avond Lezing Serie met in het verleden sprekers als Eileen

Flanagan, Steve Chase en vele anderen. Stem af op conferentie lezingen en presentaties over onderwerpen die spiritueel en persoonlijk interessant zijn. We zijn blij en enthousiast om u deze boeiende sprekers bij u thuis te brengen! Zo kun je je verbinden met onze Pendle Hill gemeenschap. Je kunt onze eerste Live Streaming Gebeurtenis bekijken (opgenomen op maandag 6 april) met de 'Earth Quaker Actie Team' oprichter, Eileen Flanagan op youtube of op de website van Pendle Hill www.PendleHill.org, klik op 'Learn' en dan op het vijfde item 'Live Streaming'). Op donderdag 30 april om 09:30, zullen we Michelle Alexander, auteur van The New Jim Crow, spreken over massa opsluiting in de Verenigde Staten tijdens onze Mass Opsluiting Conference.

Dit is een spannende tijd op Pendle Hill, een plek waar mensen inspiratie vinden, begeleiding, nuttige vaardigheden en een gevoel van gemeenschap om hun werk in de wereld te ondersteunen. Duizenden mensen met zeer verschillende achtergronden bezoeken Pendle Hill elk jaar om onze programma's, diensten en lezingen te ervaren en we zijn blij om een aantal van deze te kunnen bij u thuis te brengen door middel van Live Streaming. We kijken ernaar uit om je te betrekken bij ons werk en je te inspireren!
In Vrede,

Bob Thomas
Marketing en Communicatie Pendle Hill

Zendbrief van de EMEYF

vertaling Renke Meuwese

Dit jaar vond de EMEYF (Europese en Midden Oosten Jonge Vrienden) Voorjaars Vergadering plaats in Georgië, nadat een aantal Georgische Vrienden geen visa konden krijgen om aan eerdere ontmoetingen deel te nemen. Dit was het begin van een lange reis die eindigde met onze aankomst in Urek op zaterdag 4 April voor een week vol verassingen. Onze gemeenschap kwam tot stand ineengedoken onder dekens tijdens onze eerste wijdingsamenkomst, terwijl het buiten regende.

Georgië is een land van tegenstellingen: dekens en zonnebrand, bergen en de Zwarte Zee en oud vermengd met nieuw. Ons thema “leven als één geloof tussen vele” was aanwezig door de hele week. Overal om ons heen werden we geconfronteerd met de onzekerheid van het leven in een onbekende cultuur, en maakten we taalbarrières mee zelfs binnen onze groep, maar we voelden ook de zekerheid van de gemeenschap die we bouwden, als een rots in de branding. We kregen verscheidene kansen voor *worship sharing*, beginnend met onze persoonlijke spirituele reizen en eindigend met onze gevarieerde theologische visies. Vele andere gesprekken vonden plaats, terwijl de gasfornuizen langzaam de vindingrijke brouwsels opwarmden die we samen klaarmaakten. We hoorden de koeien, die vrijelijk door het dorp liepen, loeiend tijdens de zakenvergaderingen, en werden blij van Saskias

voetbalspel met de plaatselijke jeugd en Peters voetbalspel met ons, zelfs op het station.

Er waren vele andere momenten die onze gemeenschap sterker maakten: een rit de bergen in en een wandeling in de sneeuw, lachen met de Quaker Hulk, zwemmen in de Zwarte Zee, zingen in de epiloog, het meemaken van Georgisch autorijden, het proeven van het beroemde Nabeghlavi bronwater en het eten van vele khachapuri.

In onze sessies verkenden we onze eigen culturele en religieuze identiteiten als ook ideeën en gedachten over conflictoplossing. We leerden iets over de Georgische culture van een gastspreker en hielden onze eigen sessie over de taal en het Georgische alfabet. Één van onze Georgische Vrienden vertelde ons over de conflicten die de recente geschiedenis van het land vorm hebben gegeven.

We maakten zelf de Georgische gastvrijheid mee, bijvoorbeeld toen we de moskee in Batumi bezochten, traditionele bonenmoes en zelfgebakken brood van de

eigenaar van ons hostel ontvingen, en veel aangeboden wijn en chacha en hartelijke groeten. Hoewel er culturele verschillen tussen ons waren, die soms om geduld en begrip vroegen, bleven we achter met een gevoel van warmte. Dit kwam het sterkst tot uitdrukking met kleine Peter, onze jongste deelnemer van twee jaar oud, die met een glimlach en genegenheid begroet werd waar we ook kwamen.

We zijn zeer enthousiast over de All Age Gathering die we plannen voor de zomer van volgend jaar, als onderdeel van de viering van EMEYFs 30ste verjaardag. We hopen dat de banden die we hebben aangehaald of gemaakt alleen maar sterker zullen worden op onze volgende samenkomst. En nu we terug gaan naar onze verscheiden gemeenschappen, houden we elkaar in het licht, verrijkt door onze week samen, en nemen we de geest van het omarmen van onzekerheid en avontuurlijk leven met ons mee.

Een bericht van Charles Tauber

Vukovar 17 mei 2015

COALITION FOR WORK WITH PSYCHOTRAUMA AND PEACE
KOALICIJA ZA RAD SA PSIHOTRAUMOM I MIROM

door Charles Tauber

Lieve Vrienden,

Helaas, ben ik niet in staat zijn om de Algemene Vergadering van dit jaar bij te wonen, opnieuw door de werkdruk en vanwege de financiën. Toch zou ik jullie graag uitnodigen om een vergadering via Skype of andere VoIP met mij te hebben om te vertellen wat we doen en om te bespreken wat we geloven. Er zijn een aantal zeer belangrijke kwesties die betrekking hebben op vrede in deze regio en de hele wereld. Laat het me weten als het mogelijk zou zijn om een dergelijke vergadering in de nabije toekomst te houden.

trauma's in het landschap: vervallen boerderijen waar voor de oorlog Serviërs woonden (foto Sytse Tjallingii 18-5-2015, tussen Osijek en de grens met Servië).

Ik ben nu al 20 jaar in deze regio en heb de Coalitie voor Werk met Psycho-trauma en Vrede opgericht. Ik kwam hier in de laatste maanden van de oorlog in 1995. De Coalitie heeft gewerkt in het oosten van Kroatië, Servië en in Bosnië-Herzegovina. We werken volgens Quaker beginselen, zoals Adam Curle die zeer goed verwoord heeft in zijn pamflet *True Justice*, dat

is, we werken om de voorwaarden voor vrede te scheppen. Ik ben ervan overtuigd dat psychologische traumatisering en de bijbehorende overdracht van generatie op generatie van dergelijke trauma's en de gevolgen daarvan de basis vormen voor een groot deel van het geweld. Ik geloof ook dat te grote volgzzaamheid en een gebrek aan kritisch denken hieraan ook een sterke bijdrage leveren. Daarom geven we gratis psychologische begeleiding aan iedereen die bij ons komt. We trainen ook "blote voeten therapeuten en peacebuilders" tijdens een cursus genaamd de 'Cursus voor Werkers in Gebieden van Herstel (Course for Workers in Areas of Regeneration; CWIAR). Actief deelnemen is een zeer belangrijke voorwaarde voor de cursus. Het bevat elementen van de behandeling en begeleiding van trauma's en stelt de deelnemers in staat om hun gevoelens te uiten, soms voor de eerste keer. De cursus omvat interpersoonlijke communicatie, een inleiding tot de psychologie en counseling, "civil society", geweldloze conflict transformatie en een inleiding tot de mensenrechten. Terwijl de richtlijn voor de duur van de cursus ongeveer een jaar is, duurt het vaak langer. Er zijn grote individuele verschillen en geen twee groepen zijn dezelfde. Momenteel werken we ook mee aan het proces van begeleid gaan wonen in kleinere eenheden van een voormalige psychiatrische inrichting. We spelen een rol in het opleiden van het verplegende en verzorgende personeel die nu naar huizen en flats verhuizen. We werken ook rechtstreeks met deze klanten om hen te helpen om meer onafhankelijk te worden. Verder hebben we gewerkt met mensen in de reclassering, en verwachten dat opnieuw te doen in de nabije toekomst.

Ik ben zijn zeer bezorgd over de menselijke situatie in deze regio. Ik merk dat in de 20 jaar dat ik hier nu ben, de situatie niet wezenlijk is verbeterd. Er is een mentaliteit in regeringskringen, in grote NGO's en in de internationale organisaties die leidt tot korte termijn en oppervlakkige maatregelen die weinig effect hebben. Bijna alle literatuur over vredesopbouw geeft

Charles en Marlies op de binnenplaats van het oude psychiatrische ziekenhuis in Osijek, waar Charles enkele groepen van de staf en bewoners begeleidt.

aan dat er veel tijd nodig is en diepe ingrepen vereist zijn om vrede te bereiken. Ik betreur het ten zeerste dat dat hier niet gebeurt. Bovendien zijn de donoren niet gevoelig voor vredesopbouw in het algemeen en om te werken aan de geestelijke gezondheid in het bijzonder, wat verdere problemen veroorzaken voor ons. Ik vind dat de politieke processen in deze regio en elders, met name in de rest van Europa, nadelig zijn voor vredesopbouw. Hier proberen de politici stemmen te winnen door middel van een oproep tot etnische haat. Nogmaals, mensen gaan niet kritisch denken. Ik vind dit zeer verontrustend. In Vukovar en elders heeft dit al tot geweld geleid, dit dreigt zich voort te zetten en te verergeren. Sommige mensen hebben ons verteld dat er soortgelijke omstandigheden heersten net voor het uitbreken van de oorlog. We bidden dat de situatie niet in die richting gaat.

We zijn ook nauw bij betrokken bij de situatie van vluchtelingen. Er zijn al heel wat naar Kroatië gekomen en hun aantal stijgt sterk in de hele regio. We zijn bezorgd over de houding van de ambtenaren en

auto's op de muur van psychiatrische ziekenhuis door een client getekend

politici. In plaats van te proberen om mensen die in de problemen zijn te helpen, zien ze hen als criminelen. Verder is er een enorm gebrek aan expertise in deze regio met betrekking tot het omgaan met hun fysieke en psychologische trauma's en met de integratie van deze vluchtelingen in de nieuwe samenleving waarin zij zich bevinden. Wij zijn één van de weinige organisaties in de regio met een dergelijke deskundigheid. Nogmaals het is, bijna vanzelfsprekend, dat er geen geld beschikbaar voor deze werkzaamheden is. De vluchtelingenkwestie ligt ons zeer na aan het hart. Ik roep de Nederlandse Vrienden op om met ons over deze kwesties met spoed in contact te komen.

We zijn erg dankbaar voor de steun van individuele Vrienden en van het Hulpfonds tijdens de afgelopen jaren.

Ik kijken er naar uit van jullie te horen.

Yours in Peace,
Charles

Wie is deze Artistieke gewetensbezwaarde?

door Saskia Jansen

Mijn vader is lange tijd archiefmedewerker geweest bij het ministerie van Sociale Zaken. In een dossier voor tewerkgestelde erkende gewetensbezwaarden vond hij deze etsen. Iemand heeft zijn verzoek om erkenning als gewetensbezwaarde ondersteund met een aantal kunstwerkjes. Helaas staan er geen naam of datum op. Ze verbeelden oorlogsinvaliden. Omdat het papieren archief vernietigd zou worden, heeft mijn vader ze meegenomen en ze hebben jaren bij hem thuis aan de muur gehangen. Hij vond ze mooi en had net als veel gewetensbezwaarden een hang naar pacifisme. Dit moet begin jaren 80 geweest zijn. Het archief waar ze uit komen, zal waarschijnlijk uit de jaren 60 -70 stammen. Mijn vader is nu dement en woont niet meer zelfstandig.

Het zijn in totaal vier etsen, waarvan je er hier twee ziet. Eén heeft ook een tekst: VICTIMS WWII, en dat staat er ook nog een keer in spiegelbeeld. Dat laatste lijkt een typische beginnersfout: bij een druktechniek krijg je immers het spiegelbeeld van je werk.

Ik zou graag de maker terugvinden om een naam te kunnen verbinden aan deze mooie werkjes. Wie herkent de afbeeldingen, of de stijl? Alle tips zijn welkom bij s.l.m.janssen@ziggo.nl.

Quakers in stripvorm

door Erik Dries 35

35

kunt u me
helpen?

waar moet
ik heen?

ze zitten
me achterna!

Hij zag de nietsontziende slavenjagers
in de verte aankomen. Geen tijd te
verliezen!

en terwijl de man wegliep
ging de boer fanatiek de
deur van zijn raamloze
voorraadschuur dicht
timmeren

Hij liet zich niet
intimideren. Eén
van de slaven-
jagers ging de
verklaring halen.
De ander bleef
achterdochtig bij
de schuur waken.

En na misschien
wel twaalf uur...

Wauw, wat een verhaal! Zo slim!
Je kan op veel manieren 'niet
liegen'.

Want dat - niet liegen,
betrouwbaar zijn, integriteit -
is ook een getuigenis van
de Quakers.

Een heel belangrijke

(en, eerlijk gezegd, ook wel
een moeilijk...)

Zingen: Love Changes everything

Ingezonden door Pieter Ketner

Love,
Love changes everything:
Hands and faces,
Earth and sky,
Love,
Love changes everything:
How you live and
How you die

Love
Can make the summer fly,
Or a night
Seem like a lifetime.

Yes, Love,
Love changes everything:
Now I tremble
At your name.
Nothing in the
World will ever
Be the same.

Love,
Love changes everything:
Days are longer,
Words mean more.
Love,
Love changes everything:
Pain is deeper
Than before.

Love
Will turn your world around,
And that world
Will last for ever.

Yes, Love,

Love changes everything,
 Brings you glory,
 Brings you shame.
 Nothing in the
 World will ever
 Be the same.

Moderately

mf

With pedal

G ¹ ₁ ² ₁ ¹ ₁ D7/G G C/G G

Love, love chang-es ev - ery-thing: hands and fac - es, earth and

sky. Love, love chang - es ev - ery - thing: how you

live and how you die.

G C G ¹ ₁ ² ₁ D7

The image shows a piano score for the song 'Love Changes Everything'. It consists of four systems of music. The first system is an instrumental introduction in G major, 4/4 time, marked 'Moderately' and 'mf'. The second system begins the vocal melody with the lyrics 'Love, love changes everything: hands and faces, earth and'. The third system continues the vocal melody with 'sky. Love, love changes everything: how you'. The fourth system concludes the vocal melody with 'live and how you die.' The piano accompaniment features a steady bass line and chords that support the vocal line. Chord symbols are placed above the staff, and fingerings are indicated with numbers 1-5. A 'With pedal' instruction is placed below the first system.

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

Amsterdam	iedere zondag 10.30 uur	Vossiusstraat 20, Amsterdam
Antwerpen	geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters tel.: 0032.15.24 75 10 email : boekrijk@hotmail.com
Wisselende plekken in Oost of West Brabant	geen vaste tijdstippen	Inlichtingen bij Hennie Jansen hjpijansen@kpnplanet.nl Corien van Garderen:076 8502421/ 0492-537991 corriegarde@ziggo.nl .
Brussel	iedere zondag 11.00 uur	Quakerhouse, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Bennekom	2e en 4e zondag van de maand: 10.30 uur	"Commanderij", Commandeursweg 44, Bennekom. Kinderen zijn welkom! Op 2e zondag wordt er eerst van 10.30 – 11.00 een worship-sharing gehouden, daarna wijdingssamenkomst tot 12.00.
Deventer	Wijdingssamenkomst 3 ^e zondag 10.30 uur Gespreksavond: 1 x maand: 18.30 uur op wisselend di/do	Wijdingssamenkomst in het Meester Geertshuis, Assenstraat 20, 7411JT Deventer. Gespreksavonden, data en inlichtingen bij Martin Touwen tel.: 0570-655229 of mail secretariaat@deQuakers.nl
Groningen	2e en 4e zondag van de maand in Groningen: 10.30 uur 1e zondag van de maand te Hellum 10.30 uur	2 ^e en 4 ^e zondag: De Poort, Moesstraat 20, 9717 JW Groningen, tel.: 050-5712624 1 ^e zondag: te Hellum, Hoofdweg 41: Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Peter Spreij; nonmv@pspreij.nl
Den Haag	iedere zondag: 10.30 uur. Kinderen zijn altijd welkom.	Stadhouderslaan 8, Den Haag Bijvoorbeeld berichten dan is er voor de kinderen een aangepast programma.
Zwolle/Wijhe	Op zondag 5 april: 10.30	Inlichtingen bij Wim en Deborah Balijon in Wijhe (wbalijon@wxs.nl)
	Wijdingssamenkomsten op Afstand	1 Meeting at a Distance. Inlichtingen: caroline.wilson@esade.edu 2 Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones. Bekendmaking op Quakerworship.org 3 Quaker Faith and Fellowship www.Quakerfaithandfellowship.org

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen

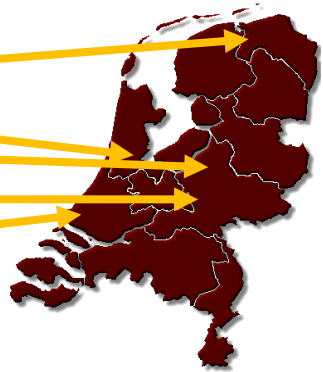
NON

A'dam

Deventer

MiZuNed

Haagse

Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers) Postbus 2167, 7420 AD Deventer. Tel.: 0570 - 655 229. e-mail: secretariaat@deQuakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 tnv Religieus Genootschap der Vrienden - Quakers- te Zwolle.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, bibliothecaris - Tjeerd Dibbits, Tel.: 020- 6237732. Open op afspraak.

Quaker Literatuur: Willem Furnée ; Badhuisweg 149, 2597JN 's-Gravenhage telefoon: 070-3220544, e-mail: literatuur@Quakers.nu Bankrek.: NL70 INGB 0000 313040 t.n.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Marianne Ijspeert W.de Zwijgerlaan 21-III, 1056 JD Amsterdam Tel.: 020-6125703 / 020-6829334, mijquak.1@online.nl
Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 tnv A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Willem Furnée haagsevrienden@Quakers.nu
Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. Tel. 070-3600621. Bankre.k: NL48 INGB 0001 8562 21 tnv Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Pieter Ketner, p.ketner@upcmail.nl Corr.adres: Frieda Oudakker: friedaoudakker@live.nl. Bankrek: NL67 TRIO 0197 6518 52 ten name van Rel.Gen.der Vrienden-Quakers- te Deventer.

Deventergroep: Martin Touwen, inlichting via 0570-655229 of secretariaat@deQuakers.nl, Postbus 2167,7420 AD Deventer.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Peter Spreij ; Watersingel 17, 9351 XN Leek, Tel.: 0594-769063; nonmv@pspreij.nl
Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 tnv N.O.N. MV Rel.Gen. d. Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds: schrijver vacature. Penningm: Johannes Borger, johannes.borger@hotmail.com Bankrek. NL19 INGB 0000 220644 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Peter van Leeuwen, Tel.: 0182-611786; vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL28 INGB 0002 5386 85 t.n.v. VVQREA te Helmond.